

Wytyczne w sprawie funduszy wyodrębnionych

Wstęp

- 1.1. Zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1094/2010 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (zwanego dalej „rozporządzeniem EIOPA”)¹, EIOPA opracowuje wytyczne dotyczące funduszy wyodrębnionych.
- 1.2. Wytyczne odnoszą się do art. 99 lit. b) oraz do art. 111 ust. 1 lit. h) dyrektywy 2009/138/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (zwanej dalej „Wyłatalność II”)² oraz do art. 80, 81, 216 i 217 środków wykonawczych³.
- 1.3. Wytyczne skierowane są do organów nadzoru na mocy dyrektywy Wyłatalność II.
- 1.4. Celem wytycznych jest popularyzowanie spójnego podejścia poprzez wsparcie zakładów i organów nadzoru w:
 - (a) określaniu czy którekolwiek z pozycji środków własnych mają ograniczoną zdolność do pełnego pokrycia strat umożliwiającą kontynuację działalności ze względu na brak możliwości ich przenoszenia w ramach tego samego zakładu, z uwzględnieniem różnych ram krajowych, prawnych oraz ram dotyczących produktów w państwach członkowskich, które mogłyby spowodować powstanie funduszy wyodrębnionych oraz z uwzględnieniem sposobów obliczania takich pozycji środków własnych;
 - (b) określaniu tego, co składa się na aktywa i zobowiązania funduszu wyodrębnionego poprzez określenie aktywów i zobowiązań związanych z dowolnymi wydzielonymi pozycjami środków własnych;
 - (c) obliczaniu hipotetycznego kapitałowego wymogu wyłatalności dla każdego funduszu wyodrębnionego, gdzie tego rodzaju kapitałowy wymóg wyłatalności oblicza się przy użyciu formuły standardowej lub modelu wewnętrznego;
 - (d) porównaniu kwoty wydzielonych pozycji środków własnych w ramach danego funduszu wyodrębnionego z hipotetycznym kapitałowym wymogiem wyłatalności tego funduszu;
 - (e) obliczaniu kapitałowego wymogu wyłatalności przez zakłady, w których istnieje jeden lub więcej funduszy wyodrębnionych;
 - (f) w przypadku gdy kapitałowy wymóg wyłatalności oblicza się za pomocą modelu wewnętrznego, w określaniu charakteru dowodów, które zakłady powinny przedstawić organom nadzoru celem oceny systemu pomiaru

¹ Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 48–83.

² Dz.U. L 335 z 17.12.2009, s. 1–155.

³ Dz.U. L 12 z 17.01.2015, s. 1–797.

efektów dywersyfikacji, z uwzględnieniem wszelkich istotnych ograniczeń dywersyfikacji, wynikających z istnienia funduszy wyodrębnionych.

- 1.5. Wymóg obliczania hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności w odniesieniu do funduszu wyodrębnionego nie zobowiązuje zakładów do utrzymywania w ramach danego funduszu wyodrębnionego kwoty środków własnych równej lub wyższej od hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności. Niemniej jednak, w przypadku gdy kwota środków własnych w funduszu wyodrębnionym jest niższa od hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności, dany zakład nie zachowuje zgodności ze swoim kapitałowym wymogiem wypłacalności, chyba że łączna kwota środków własnych w tym funduszu wyodrębnionym oraz w pozostałych częściach zakładu wystarczy na pokrycie tego kapitałowego wymogu wypłacalności po zastosowaniu limitów określonych w art. 82 środków wykonawczych.
- 1.6. Poniższe wytyczne, oprócz wytycznych 1-5, odnoszą się do traktowania portfeli aktywów i zobowiązań, wobec których zastosowano korektę dopasowującą po uzyskaniu zgody od organu nadzoru.
- 1.7. Jeśli w niniejszych wytycznych nie zdefiniowano ich inaczej, określenia mają znaczenie zdefiniowane w aktach prawnych wspomnianych we wstępie.
- 1.8. Wytyczne mają zastosowanie od dnia 1 kwietnia 2015 r.

Wytyczna nr 1 – Cechy i zakres funduszy wyodrębnionych

- 1.9. Zakłady określają fundusze wyodrębnione uwzględniając następujące cechy:
 - (a) najważniejszą cechą funduszu wyodrębnionego jest istnienie ograniczenia aktywów w odniesieniu do niektórych zobowiązań związanych z założeniem kontynuowania działalności, co spowodowałoby wydzielenie pozycji środków własnych w ramach działalności zakładu;
 - (b) fundusze wyodrębnione mogą powstać, w przypadku gdy udział w zyskach stanowi część umowy, a także przy braku udziału w zyskach;
 - (c) chociaż aktywa i zobowiązania funduszy wyodrębnionych powinny stanowić możliwą do rozpoznania pozycję, tak jakby fundusz wyodrębniony był oddzielnym zakładem, to aby powstał fundusz wyodrębniony nie jest konieczne wspólne zarządzanie tymi pozycjami jako pozycją oddzielną lub tworzenie przez nie oddzielnego podfunduszu;
 - (d) w przypadku gdy przychód lub zwrot z aktywów funduszu wyodrębnionego również podlegają rozwiązaniu obejmującemu fundusz wyodrębniony, zakłady mogą je odnaleźć w dowolnym momencie, tzn. zakłady są w stanie określić pozycje jako objęte lub podlegające rozwiązaniom umożliwiającym powstanie funduszu wyodrębnionego.

Wytyczna nr 2 – Rozwiązania i produkty zazwyczaj niewchodzące w zakres funduszy wyodrębnionych

1.10. Określając fundusze wyodrębnione, zakłady powinny uznać następujące rozwiązania i produkty za zazwyczaj niewchodzące w zakres funduszy wyodrębnionych:

- (a) konwencjonalne produkty wyrażone w jednostkach, o których mowa w art. 132 ust. 3 dyrektywy Wyłącalność II;
- (b) konwencjonalne produkty związane z indeksami, o których mowa w art. 132 ust. 3 dyrektywy Wyłącalność II;
- (c) rezerwy, w tym rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe oraz rezerwy na wyrównanie szkodowości, oraz rezerwy utworzone w rachunkach lub sprawozdaniach finansowych opracowane zgodnie z wymogami stosowanymi w ramach poszczególnych systemów prawnych, nie są funduszami wyodrębnionymi jedynie z tego względu, że zostały stworzone w tego rodzaju sprawozdaniach finansowych;
- (d) konwencjonalna działalność reasekuracyjna pod warunkiem, że indywidualne umowy nie powodują ograniczeń obejmujących aktywa danych zakładów;
- (e) aktywa stanowiące pokrycie oraz podobne rozwiązania, które przyjmuje się w celu ochrony ubezpieczających w przypadku postępowania likwidacyjnego, zarówno w odniesieniu do ubezpieczających danego zakładu traktowanego łącznie, jaki i dla oddzielnych sekcji lub grup ubezpieczających danego zakładu, włącznie ze środkami określonymi w rejestrze zgodnie z art. 275 lit. a) i art. 276 dyrektywy Wyłącalność II (specjalny rejestr);
- (f) oddzielenie działalności w zakresie ubezpieczeń na życie oraz ubezpieczeń innych niż na życie w przypadku zakładów prowadzących działalność w różnych działach ubezpieczeń, prowadzących równocześnie działalność związaną z ubezpieczeniami na życie oraz z ubezpieczeniami innymi niż na życie lub z ubezpieczeniami zdrowotnymi określoną w art. 73 i 74 dyrektywy Wyłącalność II, z uwzględnieniem tego, że może dojść do powstania funduszu wyodrębnionego w ramach jednej lub więcej części składowych zakładów prowadzących działalność w różnych działach ubezpieczeń, w zależności od charakteru prowadzonej przez nie działalności;
- (g) fundusze nadwyżkowe nie są funduszami wyodrębnionymi tylko dlatego, że są nadwyżkowe – mogłyby być nimi, gdyby powstawały w ramach funduszu wyodrębnionego;
- (h) przeniesienie portfela do wybranego zakładu w trakcie reorganizacji działalności, w przypadku gdy rozdzielenie aktywów związanych z bieżącą działalnością zakładu przyjmującego od aktywów związanych z przenoszonym portfelem nie stanowi wyodrębnionego funduszu, jeżeli takie rozdzielenie wprowadzono zgodnie z przepisami prawa krajowego, w

celu ochrony bieżącej działalności przed funduszem, który jest przenoszony tylko tymczasowo;

- (i) fundusze dla doświadczonych inwestorów, w przypadku których ubezpieczający mają prawo do udziału w doświadczeniu funduszu, zazwyczaj w formie uprzednio ustalonej wielkości procentowej, w sposób określony w dokumentacji polisy oraz nie mają prawa do żadnych kwot nie przydzielonych zgodnie z tym konkretnym mechanizmem podziału zysku. Kwoty przydzielone ubezpieczającym znajdują się w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych. Kwoty nieprzydzielone ubezpieczającym można w pełni przenosić, zwracać akcjonariuszom lub innym dostawcom kapitału, wykorzystywać w celu pokrywania strat w przypadku ich powstania. Można je, lecz nie jest to wymagane, wykorzystywać do zwiększenia świadczeń ubezpieczających, dlatego też mogą stanowić część środków własnych niepodlegających ograniczeniom.

Wytyczna nr 3 – Ograniczenia powodujące powstanie funduszy wyodrębnionych

- 1.11. Zakłady powinny określić charakter wszelkich ograniczeń mających wpływ na aktywa oraz środki własne w ramach swojej działalności oraz powiązanych zobowiązań w odniesieniu do umów, ubezpieczających lub ryzyk, w związku z którymi tego rodzaju aktywa i środki własne mogą zostać wykorzystane.
- 1.12. Celem określenia wszelkich tego rodzaju ograniczeń, które powodują powstanie wyodrębnionych funduszy, zakłady powinny uwzględnić przynajmniej:
 - (a) warunki umowne;
 - (b) wszelkie oddzielne ustalenia prawne, mające zastosowanie oprócz warunków polisy;
 - (c) przepisy umów, statutów lub innych dokumentów dotyczących utworzenia lub organizacji zakładu;
 - (d) prawodawstwo krajowe lub przepisy wykonawcze dotyczące formy produktu lub sposobu prowadzenia relacji między zakładami i ich ubezpieczającymi: fundusze wyodrębnione powstają, gdy zgodnie z prawem chroniącym dobro ogólne w danym państwie członkowskim zakłady muszą stosować określone aktywa wyłącznie w odniesieniu do konkretnej części prowadzonej przez siebie działalności;
 - (e) przepisy prawa Unii Europejskiej, transponowane lub stosowane bezpośrednio;
 - (f) ustalenia określone na mocy decyzji sądu lub innych właściwych organów, wymagające rozdzielenia lub ograniczeń aktywów lub środków własnych w celu ochrony jednej lub więcej grup ubezpieczających.
- 1.13. Zakłady powinny uwzględnić wszelkie ograniczenia mające wpływ na aktywa i środki własne istniejące w trakcie obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności, bez względu na okres, w którym ograniczenia te mają zastosowanie przy założeniu kontynuowania działalności.

Wytyczna nr 4 – Zakres traktowania funduszy wyodrębnionych

1.14. Zakłady określające cechy i ograniczenia prowadzące do postępowania dotyczącego funduszy wyodrębnionych, powinny co najmniej porównać rozwiązania stosowane w swojej własnej działalności z następującymi rodzajami wyodrębnionych funduszy:

- (a) fundusz aktywów i zobowiązań dotyczący działalności związanej z udziałem w zyskach („z zyskiem”), dostępny wyłącznie na pokrycie strat wynikających wobec poszczególnych ubezpieczających lub w związku z określonymi rodzajami ryzyk oraz przy założeniu istnienia następujących cech głównych:
 - (i) ubezpieczający, w ramach wyodrębnionego funduszu, posiadają odrębne prawa odnoszące się do działalności innego rodzaju ubezpieczanej przez dany zakład;
 - (ii) w ramach tego funduszu istnieją ograniczenia dotyczące wykorzystania aktywów oraz zwrotu z takich aktywów, celem regulowania zobowiązań lub pokrycia strat powstających poza tym funduszem;
 - (iii) w funduszu zazwyczaj utrzymuje się nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami – nadwyżka ta stanowi wydzielone środki własne, ponieważ jej wykorzystanie zależne jest od ograniczeń, o których mowa w pkt (ii);
 - (iv) w ramach wyodrębnionego funduszu istnieje ogólnie udział w zyskach polegający na tym, że ubezpieczający otrzymują minimalną część przychodów wygenerowanych w ramach funduszu, które rozdzielane są w formie dodatkowych świadczeń lub niższych składek oraz, w stosownych przypadkach, akcjonariusze mogą następnie otrzymać bilans tego rodzaju przychodów;
- (b) prawnie wiążąca umowa lub fundusz powierniczy przyjęte na zlecenie ubezpieczających, w ramach których w dokumentacji polisy lub poza nią uzgadnia się, że określone zyski lub aktywa, które będą ulokowane w funduszu powierniczym lub będą podlegały prawnie wiążącej umowie lub obciążeniu na rzecz określonych ubezpieczających;
- (c) fundusze wyodrębnione odzwierciedlające ograniczenia określonych aktywów lub środków własnych zgodnie z umową, statutem lub innym dokumentem dotyczącym utworzenia lub organizacji zakładu;
- (d) fundusze wyodrębnione, które powstają po to, aby odzwierciedlić skutki ograniczeń lub ustaleń określonych w prawie krajowym;
- (e) akty wchodzące w zakres prawa Unii Europejskiej, włącznie z dyrektywą Wypłacalność II oraz ze środkami wykonawczymi:
 - (i) art. 304 dyrektywy Wypłacalność II, który wprowadza wymóg wyodrębniania w odniesieniu do działalności w zakresie

pracowniczych programów emerytalnych i świadczeń emerytalnych. W wyniku tego, ten rodzaj wyodrębnionego funduszu należy uwzględnić do potencjalnej korekty środków własnych zgodnie z art. 80 i 81 środków wykonawczych. Niemniej jednak, wymóg zawarty w art. 217 środków wykonawczych dotyczący obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności jako sumy hipotetycznych kapitałowych wymogów wypłacalności w odniesieniu do funduszy wyodrębnionych i pozostałej części nie ma zastosowania, ponieważ art. 304 dyrektywy Wypłacalność II dopuszcza uznanie efektów dywersyfikacji pod warunkiem zabezpieczenia interesów ubezpieczających i beneficjentów w pozostałych państwach członkowskich;

- (ii) art. 4 dyrektywy 2003/41/WE dotyczący możliwości wyboru stosowania określonych przepisów tej dyrektywy do działalności zakładów ubezpieczeń w zakresie pracowniczych programów emerytalnych, pod warunkiem spełnienia wymogu wyodrębnienia, stosowanego odnośnie do aktywów i pasywów odpowiadających tej działalności. Przepis ten może odnosić się do działalności prowadzonej w ten sposób w przypadku zakładów, które nie otrzymały zezwolenia na mocy art. 304 dyrektywy Wypłacalność II. W takim przypadku mają zastosowanie wymogi art. 81 i 217 środków wykonawczych. Do dnia 31 grudnia 2019 r. art. 308b ust. 15 dyrektywy Wypłacalność II zapewnia środek przejściowy dla tego rodzaju działalności, umożliwiając stosowanie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych przyjętych przez państwa członkowskie w odniesieniu do odpowiednich artykułów dyrektywy 2002/83/WE.

- 1.15. Zakłady powinny uznać, że ograniczona możliwość przenoszenia aktywów oraz zakres dywersyfikacji między przypisanym portfelem objętym korektą dopasowującą a pozostałą częścią zakładu oznacza, że oceny, założenia i obliczenia określone w art. 81, 216, 217 i 234 środków wykonawczych stosuje się do tego rodzaju portfeli objętych korektą dopasowującą. Zakłady powinny stosować wytyczne 6-17 w przypadku, kiedy posiadają portfele objęte korektą dopasowującą.

Wytyczna nr 5 – Istotność

- 1.16. W przypadku gdy fundusz wyodrębniony nie jest istotny, art. 81 środków wykonawczych umożliwia zakładom wyłączenie łącznej sumy wydzielonych pozycji środków własnych z kwot dopuszczonych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego. W tym przypadku, zgodnie z art. 216 środków wykonawczych, zakłady nie są zobowiązane do obliczania hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla wyodrębnionego funduszu. Niemniej jednak zakłady powinny włączyć aktywa i zobowiązania funduszu wyodrębnionego nie uznanego za istotny do pozostałej części zakładu. Te aktywa i zobowiązania wejdą do obliczenia ogólnego kapitałowego wymogu wypłacalności zakładu.

1.17. Zakłady szacują istotność wyodrębnionego funduszu na podstawie oceny:

- (a) ryzyk wynikających z danego funduszu wyodrębnionego lub przez niego pokrywanych;
- (b) aktywów i zobowiązań w ramach danego funduszu wyodrębnionego;
- (c) kwoty wydzielonych środków własnych w ramach danego funduszu wyodrębnionego, zmienności tych kwot w czasie oraz proporcji środków własnych ogółem reprezentowanej przez wydzielone środki własne;
- (d) proporcję aktywów razem zakładu oraz wymogów kapitałowych, jaką stanowi fundusz wyodrębniony, indywidualnie lub w połączeniu z innymi wyodrębnionymi funduszami;
- (e) potencjalny wpływ danego funduszu wyodrębnionego na obliczenie kapitałowego wymogu wypłacalności ze względu na ograniczony zakres dywersyfikacji ryzyka.

Wytyczna nr 6 – Aktywa w funduszu wyodrębnionym

1.18. Zakłady powinny określać aktywa w funduszu wyodrębnionym, jako obejmujące wszelkie szczególne aktywa lub pule aktywów oraz wszelkie powiązane przepływy pieniężne, które są ograniczone na mocy umów umożliwiających powstanie funduszu wyodrębnionego, zgodnie z wytyczną nr 3.

Wytyczna nr 7 – Zobowiązania w funduszu wyodrębnionym

1.19. Zakłady powinny określić zobowiązania w funduszu wyodrębnionym wyłącznie jako odpowiednio przypisane do polis lub ryzyk objętych danym funduszem wyodrębnionym lub jako zobowiązania, w odniesieniu do których można wykorzystać aktywa podlegające ograniczeniom. Określając zobowiązania funduszu wyodrębnionego odnoszące się do działalności związanej z udziałem w zyskach, zakłady powinny włączyć do najlepiej oszacowanych zobowiązań wszelkie przyszłe świadczenia uznaniowe, które spodziewają się wypłacać.

1.20. Zakłady powinny zapewnić, że sposób oszacowania zobowiązań, włącznie, w stosownych przypadkach, z przyszłymi świadczeniami uznaniowymi, zastosowany w celu przeprowadzenia obliczeń dotyczących funduszu wyodrębnionego, będzie taki sam, jak sposób oszacowania, który opracowano by dla tych zobowiązań, gdyby nie były włączone do funduszu wyodrębnionego.

Wytyczna nr 8 – Przyszłe transfery akcjonariuszy

1.21. Stosując art. 80 ust. 2 środków wykonawczych, zakłady powinny uwzględnić przyszłe transfery przypisane akcjonariuszom jako:

- (a) stosowne jedynie w kontekście działalności związanej z udziałem w zyskach;
- (b) mające miejsce w przypadku, gdy odpowiadające im przyszłe świadczenia uznaniowe zostaną uznane w najlepiej oszacowanych zobowiązaniach;

- (c) będące częścią należącą do funduszu wyodrębnionego nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami, a nie jako zobowiązanie w ramach funduszu wyodrębnionego;
- (d) obejmujące transfery odnoszące się do zadeklarowanych premii już będących częścią świadczeń gwarantowanych, ale gdzie odpowiadający im podział na rzecz akcjonariuszy nie został jeszcze przeniesiony poza fundusz wyodrębniony.

Wytyczna nr 9 – Obliczanie hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności funduszu wyodrębnionego: formuła standardowa

1.22. Zakłady powinny wykonać następujące kroki stosując metodę określoną w art. 217 środków wykonawczych:

- (a) Stosując metodę obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności wobec aktywów i zobowiązań należących do funduszu wyodrębnionego przy założeniu, że fundusz ten jest oddzielnym zakładem, zakłady powinny uwzględnić wymóg kapitałowy dotyczący ryzyka operacyjnego, a także wszelkie odpowiednie dostosowania z tytułu zdolności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i podatków odroczonych do pokrywania strat;
- (b) dokonując agregacji wymogów kapitałowych przy założeniu najbardziej pesymistycznego scenariusza dla danego zakładu jako całości w odniesieniu do każdego podmodułu i modułu ryzyka z wykorzystaniem procedury agregacji formuły standardowej opisanej w art. 104 dyrektywy Wypłacalność II, zakłady mogą uznać dywersyfikację rodzajów ryzyka w ramach danego funduszu wyodrębnionego;
- (c) wymóg kapitałowy na poziomie każdego funduszu wyodrębnionego należy obliczać bez uwzględnienia efektu ograniczenia dla wszelkich przyszłych świadczeń uznaniowych. W przypadku istniejącego udziału w zyskach, założenia dotyczące zróżnicowania wysokości stawek przyszłych premii powinny być realistyczne i należy uwzględniać wpływ wstrząsu na poziomie funduszu wyodrębnionego, włącznie z wpływem na wartość przyszłych transferów przypisanych akcjonariuszom oraz wszelkie wymogi umowne, prawne i ustawowe regulujące działanie mechanizmu udziału w zyskach;
- (d) jeżeli w wyniku dwubiegunowych scenariuszy obciążenie z tytułu ryzyka w najbardziej pesymistycznym scenariuszu jest ujemne, nawet po uwzględnieniu wszelkich potencjalnych wzrostów zobowiązań ze względu na mechanizmy udziału w zyskach, co spowodowałoby wzrost podstawowych środków własnych w ramach funduszu wyodrębnionego, to wtedy obciążenie to należy ustawić na zero.

Wytyczna nr 10 – Obliczanie hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności funduszu wyodrębnionego: model wewnętrzny

1.23. Aby obliczyć hipotetyczny kapitałowy wymóg wypłacalności w odniesieniu do funduszu wyodrębnionego zgodnie z art. 81 ust. 1 lit. a) środków wykonawczych, zakłady powinny zapewnić, że:

- (a) model wewnętrzny jest zdolny do przeprowadzenia obliczenia hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności w odniesieniu do każdego funduszu wyodrębnionego, przy założeniu, że każdy taki wyodrębniony fundusz jest oddzielnym zakładem, prowadzącym jedynie działalność objętą danym funduszem wyodrębnionym;
- (b) obliczenie każdego hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności jest zgodne z obliczeniem kapitałowego wymogu wypłacalności dla zakładu jako całości;
- (c) techniki ograniczania ryzyka oraz przyszłe działania zarządu uwzględnione celem obliczenia hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności każdego wyodrębnionego funduszu są zgodne z technikami ograniczania ryzyka oraz z przyszłymi działaniami zarządu, uwzględnionymi w odniesieniu do działalności wyodrębnionej przy obliczaniu kapitałowego wymogu wypłacalności zakładu jako całości oraz z wytyczną 9;
- (d) metoda i założenia przyjęte w obliczaniu hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla celów każdego funduszu wyodrębnionego powinny być zgodne z metodą i założeniami wykorzystywanymi w odniesieniu do tego samego rodzaju aktywów, zobowiązań i ryzyk wykorzystywanych przy obliczaniu kapitałowego wymogu wypłacalności danego zakładu rozważanego całościowo;
- (e) techniki ograniczania ryzyka, przyszłe działania zarządu, metody lub założenia służące obliczaniu hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności, różniące się od tych stosowanych w obliczaniu kapitałowego wymogu wypłacalności w odniesieniu do zakładu rozważanego całościowo stosuje się tylko wtedy, kiedy jest to niezbędne do uzyskania zgodnego hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności i kiedy istnieje udokumentowane uzasadnienie wszelkich różnic.

Wytyczna nr 11 – Określanie, czy wydzielone środki własne w ramach funduszu wyodrębnionego przewyższają hipotetyczny kapitałowy wymóg wypłacalności: formuła standardowa i model wewnętrzny

1.24. Zakłady powinny porównać kwotę wydzielonych pozycji środków własnych w ramach funduszu wyodrębnionego z obliczonym hipotetycznym kapitałowym wymogiem wypłacalności dla tego funduszu, zgodnie z wytyczną 9 lub 10.

1.25. Efekt korekty wymaganej zgodnie z art. 81 ust. 2 środków wykonawczych zezwala na wniesienie wkładu na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności zakładu rozważanego całościowo oraz na pokrycie minimalnego wymogu

kapitałowego ze środków własnych tylko w kwocie równej hipotetycznemu kapitałowemu wymogowi wypłacalności.

- 1.26. Jeżeli kwota środków własnych w ramach funduszu wyodrębnionego jest równa hipotetycznemu kapitałowemu wymogowi wypłacalności funduszu wyodrębnionego lub od niego mniejsza, zakłady nie powinny przeprowadzać żadnych korekt środków własnych, ponieważ nie ma żadnych wydzielonych pozycji środków własnych, których kwota przekracza hipotetyczny kapitałowy wymóg wypłacalności. W tym przypadku wszystkie środki własne w ramach funduszu wyodrębnionego są dostępne na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego.

Wytyczna nr 12 – Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności zakładu jako całości w obecności funduszy wyodrębnionych: formuła standardowa

- 1.27. Obliczając oddzielny hipotetyczny kapitałowy wymóg wypłacalności dla pozostałej części zakładu, zakłady powinny traktować aktywa i zobowiązania tej pozostałej części zakładu tak, jakby były one oddzielnym zakładem i zastosować wytyczną nr 9.
- 1.28. Bez uszczerbku dla art. 227 ust. 2 środków wykonawczych, przy obliczaniu kapitałowego wymogu wypłacalności jako sumy hipotetycznych kapitałowych wymogów wypłacalności w odniesieniu do każdego funduszu wyodrębnionego oraz do pozostałej części zakładu, zakłady nie powinny odzwierciedlać żadnych świadczeń dywersyfikacyjnych w obrębie funduszy wyodrębnionych lub między funduszami wyodrębnionymi a pozostałą częścią zakładu.
- 1.29. Zakłady powinny ustawić wszelkie ujemne hipotetyczne kapitałowe wymogi wypłacalności na zero zanim dokonają agregacji tych kwot z jakimikolwiek dodatnimi hipotetycznymi kapitałowymi wymogami wypłacalności wyodrębnionych funduszy oraz z pozostałą częścią zakładu.

Wytyczna nr 13 – Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności zakładu jako całości w obecności funduszy wyodrębnionych: model wewnętrzny

- 1.30. Zgodnie z art. 234 lit. b) ppkt (ii) środków wykonawczych, zakłady stosujące model wewnętrzny powinny zapewnić, że:
- (a) uwzględnią sposób, w jaki obliczany jest hipotetyczny kapitałowy wymóg wypłacalności dla każdego funduszu wyodrębnionego;
 - (b) uwzględnią sposób, w jaki system mierzenia efektów dywersyfikacji bierze pod uwagę wszelkie ograniczenia dywersyfikacji wynikające z faktu istnienia funduszy wyodrębnionych; oraz
 - (c) przekażą organom nadzoru dowody i informacje dotyczące kwestii takich jak:
 - (i) charakter działalności ubezpieczeniowej w obrębie każdego stosownego funduszu wyodrębnionego oraz w jaki sposób jest ona podobna do działalności prowadzonej w ramach pozostałych

wyodrębnionych funduszy oraz pozostałej części zakładu lub jak się od tej działalności różni;

- (ii) stopień korelacji ryzyk wiążących się z tymi kierunkami prowadzenia działalności;
- (iii) dane historyczne obrazujące rozkład strat mających wpływ na różne rodzaje działalności;
- (iv) powód wprowadzenia oraz charakter ograniczeń mających wpływ na każdy stosowny fundusz wyodrębniony;
- (v) wyjaśnienie źródła dywersyfikacji z uwzględnieniem tych ograniczeń oraz określenie kluczowych zmiennych decydujących o współzależnościach;
- (vi) analiza każdej współzależności nieliniowej oraz każdy istotny brak dywersyfikacji w scenariuszach skrajnych;
- (vii) zakres, w jakim dane przekazane zgodnie z ppkt (i) – (vi) potwierdzają zaobserwowanie efektów dywersyfikacji w funduszach wyodrębnionych lub między funduszami wyodrębnionymi a pozostałą częścią zakładu.

1.31. Zgodnie z art. 234 lit. b) ppkt (ii) środków wykonawczych, organy nadzoru powinny ocenić:

- (a) sposób obliczenia hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności oraz sposób uwzględnienia świadczeń dywersyfikacyjnych w modelu wewnętrznym;
- (b) czy założenia leżące u podstaw systemu stosowanego do pomiaru efektów dywersyfikacji są uzasadnione na gruncie empirycznym w odniesieniu do elementów wyszczególnionych w pkt 1.30 c).

Wytyczna nr 14 – Zastosowanie metody obliczania do podobnych funduszy wydzielonych

1.32. W przypadku gdy dany zakład planuje zastosować tę samą metodę obliczania odnośnie do większej liczby funduszy wyodrębnionych charakteryzujących się podobnymi cechami, powinien skutecznie wykazać organom nadzoru, że określona metoda umożliwi uzyskanie wystarczająco dokładnych wyników w odniesieniu do każdego z podobnych funduszy wyodrębnionych.

Wytyczna nr 15 – Ocena prowadzona na bieżąco: działania zakładu stosującego model wewnętrzny

1.33. W przypadku zmian zachodzących w okolicznościach mających wpływ na dokładność dowodów lub informacji przekazywanych zgodnie z wytyczną 13 oraz mogących wpłynąć na ocenę organu nadzoru dotyczącą stwierdzenia czy ograniczenie dywersyfikacji odzwierciedlono odpowiednio w wynikach uzyskanych przy użyciu modelu wewnętrznego, zakłady powinny określić, czy wymagane jest wprowadzenie zmiany do modelu wewnętrznego zgodnie z

zasadami wprowadzania zmian do modelu wewnętrznego. Zakłady powinny powiadomić organy nadzoru o każdej kolejnej drugorzędnej zmianie w ramach kwartalnej sprawozdawczości w zakresie drugorzędnych zmian. Zakłady powinny przesłać organom nadzoru podanie o przyjęcie zmian sklasyfikowanych jako główne, zgodnie z zasadami wprowadzania zmian do modelu wewnętrznego.

Wytyczna nr 16 – Oceny prowadzone na bieżąco: działania organów nadzoru w zakresie modeli wewnętrznych

- 1.34. Organy nadzoru powinny przyjąć procedury umożliwiające weryfikację otrzymanych od zakładów informacji, które dotyczą wszelkich zmian związanych ze stałą zdolnością modelu wewnętrznego do generowania wyników prawidłowo odzwierciedlających dywersyfikację pomiędzy stosownymi funduszami wyodrębnionymi lub wśród nich a pozostałą częścią zakładu, co do których został on użyty.

Wytyczna nr 17 – Sprawozdawczość dotycząca kapitałowego wymogu wypłacalności w podziale na moduły ryzyka w odniesieniu do zakładów posiadających fundusze wyodrębnione lub portfele objęte korektą dopasowującą

- 1.35. Obliczając kwotę kapitałowego wymogu wypłacalności w podziale na moduły ryzyka dla celów sprawozdawczości zgodnie z art. 311 ust. 2 lit. a) środków wykonawczych oraz publicznego ujawniania informacji zgodnie z art. 297 ust. 2 lit. b) środków wykonawczych, zakłady używające formuły standardowej powinny określić efekty braku dywersyfikacji. W tym celu zakłady powinny alokować w podziale na moduły ryzyka różnicę między sumą hipotetycznych kapitałowych wymogów wypłacalności obliczonych zgodnie z art. 217 środków wykonawczych oraz kapitałowy wymóg wypłacalności danego zakładu przy założeniu braku straty dywersyfikacji. Obliczając tę różnicę zakłady mogą zastosować jedno z uproszczeń przedstawionych w Załączniku technicznym. Wybrane podejście należy stosować konsekwentnie.

Zgodność i zasady sprawozdawczości

- 1.36. Niniejszy dokument zawiera wytyczne wydane na mocy art. 16 ust. 3 rozporządzenia w sprawie EIOPA, a właściwe organy i instytucje finansowe podejmą wszelkie starania w celu przestrzegania wytycznych i zaleceń.
- 1.37. Właściwe organy, które przestrzegają lub zamierzają przestrzegać niniejszych wytycznych powinny w odpowiedni sposób włączyć je w swój system regulacyjny lub system nadzoru.
- 1.38. Właściwe organy mają dwa miesiące od wydania przetłumaczonej wersji niniejszych wytycznych na potwierdzenie EIOPA, czy przestrzegają lub zamierzają ich przestrzegać, wraz z podaniem powodów ich nieprzestrzegania.

1.39. W przypadku braku odpowiedzi w tym terminie właściwe organy zostaną uznane za nieprzestrzegające wymogów sprawozdawczości i zostanie to uwzględnione w sprawozdaniu.

Przepisy końcowe dotyczące przeglądów

1.40. Niniejsze wytyczne podlegają przeglądowi przez EIOPA.

Załącznik techniczny – Uproszczenia dotyczące obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności przy założeniu braku straty dywersyfikacji (Wytyczna nr 17)

Uproszczenie 1 (sumowanie bezpośrednie na poziomie podmodułu)

1.41. Kapitałowy wymóg wypłacalności przy założeniu braku straty dywersyfikacji oblicza się w sposób następujący:

- (a) dla każdego podmodułu ubezpieczenia na życie, ubezpieczenia innego niż na życie, ubezpieczenia zdrowotnego, modułu ryzyka rynkowego, modułu ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, narzut kapitałowy (brutto) podmiotu oblicza się jako sumę narzutów kapitałowych (brutto) we wszystkich funduszach wyodrębnionych oraz w pozostałej części zakładu;
- (b) narzuty kapitałowe podmiotu w odniesieniu do modułów ubezpieczenia na życie, ubezpieczenia innego niż na życie, ubezpieczenia zdrowotnego, modułu ryzyka rynkowego, modułu ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta oblicza się agregując określone wyżej wyniki dla podmodułów przy zastosowaniu odpowiednich macierzy zależności;
- (c) narzut kapitałowy podmiotu w odniesieniu do ryzyka operacyjnego oraz wartości niematerialnych i prawnych oblicza się jako sumę narzutów kapitałowych we wszystkich funduszach wyodrębnionych oraz w pozostałej części zakładu;
- (d) dostosowanie z tytułu zdolności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i odroczonej podatków dochodowych do pokrywania strat oblicza się jako sumę tych dostosowań we wszystkich funduszach wyodrębnionych oraz w pozostałej części zakładu;
- (e) kapitałowy wymóg wypłacalności przy założeniu braku straty dywersyfikacji otrzymuje się poprzez zastosowanie zwykłej formuły kapitałowego wymogu wypłacalności (określonej w art. 103 dyrektywy Wypłacalność II), wykorzystując jako dane na wejście wszystkie wartości obliczone powyżej.

Uproszczenie 2 (sumowanie bezpośrednie na poziomie modułu)

1.42. Kapitałowy wymóg wypłacalności przy założeniu braku straty dywersyfikacji oblicza się w sposób następujący:

- (a) dla każdego modułu ryzyka (ubezpieczenia na życie, ubezpieczenia inne niż na życie, ubezpieczenia zdrowotne, moduł ryzyka rynkowego i moduł ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta) narzut kapitałowy (brutto) podmiotu oblicza się jako sumę narzutów kapitałowych (brutto) we wszystkich funduszach wyodrębnionych oraz w pozostałej części zakładu;
- (b) narzut kapitałowy podmiotu w odniesieniu do ryzyka operacyjnego oraz wartości niematerialnych i prawnych oblicza się jako sumę narzutów

kapitałowych we wszystkich funduszach wyodrębnionych oraz w pozostałej części zakładu;

- (c) dostosowanie z tytułu zdolności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i odroczonej podatku dochodowego do pokrywania strat oblicza się jako sumę tych dostosowań we wszystkich funduszach wyodrębnionych oraz w pozostałej części zakładu;
- (d) kapitałowy wymóg wypłacalności przy założeniu braku straty dywersyfikacji otrzymuje się poprzez zastosowanie zwykłej formuły kapitałowego wymogu wypłacalności (określonej w art. 103 dyrektywy Wypłacalność II), wykorzystując jako dane na wejście wszystkie wartości obliczone powyżej.